

Warszawa, 22 lipca 2025 r.

Szanowna Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałkini Senatu RP

Szanowna Pani Marszałek,

W imieniu organizacji społecznych działających na rzecz rozliczalnego i przejrzystego państwa oraz kształtowania standardów w życiu publicznym, pragniemy zwrócić się do Pani Marszałkini, o zachęcenie właściwej komisji senackiej lub całego Senatu, do włączenia się w zwiększenie przejrzystości wyboru Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

31 lipca br. upływa ostateczny – zgodny z Regulaminem Sejmu RP – termin zgłoszenia przez grupę co najmniej 35 posłów lub Marszałka Sejmu kandydatury na stanowisko **Prezesa Najwyższej Izby Kontroli**. Jeśli Pan Marszałek Sejmu miałby wziąć pod uwagę wszystkie procedury, bez uznania przez Sejm, że ten wybór na funkcję Prezesa NIK to wypadek szczególny, termin ten powinien być nawet wcześniejszy.

Jako przedstawiciele i przedstawicielki społeczeństwa obywatelskiego zwróciliśmy się do klubów i kół parlamentarnych o jak najszybsze ogłoszenie oficjalnych kandydatek i kandydatów. Kalendarz wyborczy jest bowiem bardzo napięty – kadencja obecnego Prezesa, upływa 30 sierpnia br. Liczymy na to, że w imię transparentności i rzetelności procedur powoływania na najwyższe funkcje państwowe, właściwa komisja sejmowa co najmniej zarządzi zorganizowanie wysłuchań kandydatek i kandydatów.

Zwracamy się do Pani Marszałkini, ponieważ Senat jest równie ważnym elementem procedury wyboru Prezesa NIK co Sejm. W przeszłości Senat był na przykład głównym strażnikiem demokratycznych standardów podczas wyborów Rzecznika Praw Obywatelskich w 2020 i 2021 roku.

Z kolei w lutym tego roku Kancelaria Senatu dała dowód, że umie współpracować z Kancelarią Sejmu i Prezydenta, organizując wysłuchanie kandydatów na szefa Krajowego Biura Wyborczego. To jedna z najlepszych znanych nam praktyk. Dlatego za istotne uznaliśmy poinformowanie Pani Marszałkini o naszym zainteresowaniu wyborem Prezesa NIK i zachęcenie do podjęcia działań na rzecz zwiększenia wiedzy obywateli i obywateli o osobie wybranej na to stanowisko państwowe.

Wysłuchanie publiczne kandydatów na najważniejszą funkcję w państwie jest istotne ze względu na budowanie zaufania obywateli do państwa. Pytania zadawane przez organizacje społeczne i media mają inny charakter, niż te przygotowane przez posłów i posłanki. Znane są też negatywne przykłady z lat poprzednich, gdy już po wyborze osoby na stanowisko państwowe opinia publiczna poznawała istotne informacje na temat osoby powołanej do

pełnienia danej funkcji. Przykładem jest wybór obecnego Prezesa NIK. Jednak już wcześniej zdarzały się podobne sytuacje. W 2006 r. Sejm wybrał na sędziego Trybunału Konstytucyjnego osobę, która po ujawnieniu informacji o swojej nierzetelności związanej z pełnieniem funkcji syndyka, zrezygnowała po sześciu dniach od powołania. Z kolei w marcu 2010 r., jeszcze na etapie debaty publicznej, dzięki dziennikarkom i dziennikarzom, wyszły na jaw fakty, które doprowadziły do rezygnacji kandydata zgłoszonego na sędziego Trybunału Konstytucyjnego przez większość rządzącą

Powyższe fakty jednoznacznie wskazują, że wysłuchania kandydatów i publiczna debata mogą mieć kluczowe znaczenie dla dokonania właściwego wyboru. Dodatkowo, istotne jest budowanie zaufania do instytucji. Dlatego apelujemy o przemyślenie, jak Senat może po raz kolejny pokazać, że jest izbą refleksji.

Łączymy wyrazy szacunku,

Amnesty International
Forum Obywatelskiego Rozwoju
Fundacja dla Polski
Fundacja INPRIS
Fundacja Instytut Spraw Publicznych
Fundacja Odpowiedzialna Polityka
Fundacja Panoptykon
Fundacja Stocznia
Fundacja Wolności
Fundacja Wolności Gospodarczej
Helsińska Fundacja Praw Człowieka
Stowarzyszenie 61 // MamPrawoWiedziec.pl
Stowarzyszenie Sieć Obywatelska Watchdog Polska

	sieć obywatelska WATCHDOG[^]	
Fundacja Wolności Gospodarczej		
		
		
		